

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ยาฟ้าทองตำรับแผนไทยกับอาการโควิด-19 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Fahthong medicine, Thai traditional recipe and symptoms of COVID-19
Rajabhat Suan Sunadha University

กอบชัย ปฐมโพธิ์ภักทรสุข
บัณฑิตวิทยาลัยสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย ในหัวข้อเรื่องศึกษาหลักการใช้ยาไทยใน สถานการณ์โควิด 19 ระบาดช่วงขาดแคลนยาแผนปัจจุบันและวัคซีนในประเทศไทย พ.ศ. 2564 (Study the principles of using Thai medicines in the situation of the COVID-19 outbreak. during the shortage of modern medicines and vaccines in Thailand in 2021) ในแง่มุมของหลักและแนวคิดในการตั้งยาตำรับใหม่เพื่อการแก้ไขสถานการณ์ระบาดรุนแรงของโควิด 19 และผลเบื้องต้นที่ปรากฏในช่วงระยะเวลานั้นๆ

Abstract

This article is part of the research. on the topic of studying the principles of using Thai drugs in The situation of the COVID-1 9 outbreak during the shortage of modern medicines and vaccines in Thailand, 2021 (Study the principles of using Thai medicines in the situation of the COVID-1 9 outbreak. During the shortage of modern medicines and vaccines in Thailand in 2021) in terms of the principles and concepts of setting up new drug regimens to address the severe outbreak of COVID-19 and the initial results that appeared during that period

บทนำ

ในช่วงเวลาที่เกิดสถานการณ์โควิด 19 ระบาดในประเทศไทยนั้นนโยบายสาธารณสุขในช่วงแรกทำให้เกิดอัตราการครองเตียงนั้นมากจนโรงพยาบาลส่วนมากนั้นรับไว้ไม่ไหวในช่วงนั้นมีแพทย์แผนไทยหลายท่านหลายองค์รนำเสนอยาตำรับแผนไทยทั้งในคัมภีร์ ในส่วนตัวผมในภาวะฉุกเฉินเช่นนี้จึงตั้งตำรับยาใหม่ที่มีหลักฐานอ้างอิงทางวิทยาศาสตร์ มาช่วยเหลือผู้ป่วยในประเทศไทยตั้งแต่ภาคใต้ถึงภาคเหนือจนถึงพม่าบางส่วน จึงขอนำหลักการแนวคิดในครั้งนี้มานำเสนอเพื่อประโยชน์ของทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาเปรียบเทียบตำรับยาไทยที่ใช้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ในระบาด
2. ยาไทยแต่ละตำรับตามองค์ความรู้แพทย์แผนไทย มีที่มาอย่างไรและควรใช้อย่างไร

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาวิกฤตการระบาดโควิด 19 ที่ต้องใชยาแผนไทยเข้ามาเสริมช่วย
2. ศึกษาตำรับยาที่มีอยู่เดิมที่เกี่ยวข้องกับเชื้อไวรัสตามคัมภีร์ตักศิลา และตั้งใหม่ 1 ตำหรับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เข้าใจถึงเหตุผลในเทคนิคการใชยาตามองค์ความรู้แนวคิดทฤษฎีทางการแพทย์แผนไทย
2. เข้าถึงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสรรพคุณเภสัชและข้อห้ามการใชยาไทย
3. ทราบแนวทางการพัฒนายาไทยเพื่อประโยชน์ต่อการพึ่งพาตัวเองและ เศรษฐกิจของประเทศ

ผลการวิจัย

ในสถานการณ์โควิด 19 ระบาด ที่ขาดแคลนของยาต้านไวรัส และวัคซีนลดการเจ็บป่วยรุนแรงนี้ ข้าพเจ้าจึงออกมาช่วย ด้วยการทำยาตำรับแผนไทยแจกจ่ายโดยไม่คิดมูลค่าเพื่อมุ่งหมายช่วยเสริมระบบสาธารณสุขของประเทศที่ตกอยู่ในช่วงวิกฤต ตั้งแต่ กลางปี 2564-2565 รวมๆแล้วมีผู้ได้รับใช้ประมาณ 5000 ชุด โดยบางท่านก็รายงานผลเป็น ข้อความ บางท่านก็ ทางโทรศัพท์ แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอคือ หลักคิดในการตั้งตำรับยาใหม่เมื่อเกิดสถานการณ์ระบาดโดยมีแนวทางและหลักคิดผสมผสานกันดังนี้

- 1 คัมภีร์การแพทย์แผนไทยกล่าวถึง
  - 1.1 การกำหนดที่ตั้งของโรคด้วยคัมภีร์ทางด้านเวชกรรมไทยว่าด้วยธาตุ 4 อวัยวะ 32
  - 1.2 การเข้าตำรับยาด้วยคัมภีร์สรรพคุณเภสัชและเภสัชกรรมไทยการตั้งยาและรสประธานยา
- 2 ตำราทางวิทยาศาสตร์และงานวิจัย
  - 2.1 สรรพคุณของสารสำคัญในสมุนไพรแต่ละตัว
  - 2.2 งานวิจัยที่ปรากฏมีอยู่แล้ว

การอาศัยองค์ความรู้ทั้งแผนไทยและปัจจุบัน จึงทำให้สามารถออกแบบยาใหม่ขึ้นมาได้โดยข้าพเจ้าให้ชื่อว่ายาฟ้าทอง ซึ่งยานี้มีคุณสมบัติโดยรวมที่มุ่งไปต่อต้านเชื้อไวรัสโควิด ซึ่งมีอาการคล้ายไข้หวัด สร้างเสริมพลังกำลัง ในช่วงป่วย ที่กำลังจะถดถอย และ สร้างเสริมภูมิคุ้มกันในร่างกาย ให้สามารถควบคุมหรือทำลายเชื้อไวรัสได้อย่างรวดเร็ว จึงมีผลลัพธ์เบื้องต้นที่หลายคนหลายๆคนรอบคร่ำบอกรับต่อกัน จึงเป็นตัวเลข 5000 ชุด

บทสรุป

แนวคิดที่เป็นกลางไม่ได้เอียงไปทางแผนไทยหรือแผนปัจจุบัน จึงสามารถ ออกแบบยาที่สามารถผลิตได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพดี และเสริมระบบสาธารณสุขประเทศได้ทันท่วงทีหากมีการวิจัยลงลึกเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กรมศิลปากร. หอสมุดแห่งชาติ. ตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวงรัชกาลที่ 5 เล่ม 1

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน), กรุงเทพฯ: 2542.

สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. แพทย์ศาสตร์สงเคราะห์: ภูมิปัญญาทางการแพทย์ และมรดกทางวรรณกรรมของชาติ. cursสภาลาดพร้าว, กรุงเทพฯ: 2542.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

- กองการประกอบโรคศิลปะ สำนักงานสาธารณสุข. ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาเวชกรรม.
กรุงเทพฯ: 2541.
- กองการประกอบโรคศิลปะ สำนักงานสาธารณสุข. ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาเภสัชกรรม.
กรุงเทพฯ: 2541.
- โรงเรียนแพทย์แผนโบราณวัดพระเชตุพลวิมลมังคลาราม. (2528). ตำราประมวลหลักเภสัช.
กรุงเทพฯ: 2528
- ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน). (2564). ประสิทธิภาพของกระชายขาวต้าน
COVID-19. , มหาวิทยาลัยมหิดล: สืบค้น 25 มิถุนายน 2564, จาก
<https://mahidol.ac.th/th/2020/tcels-covid-19/>
- จุฬามาศ ภิญโญศรี. (ม.ป.ป). ประโยชน์ของ กระชาย สมุนไพรไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม:
สืบค้น 25 มิถุนายน 2564, จาก
<https://www.msu.ac.th/msumagaz/smain/readpost.php?mid=241>
- รองศาสตราจารย์ ดร.ภญ.นพมาศ สุนทรเจริญนนท์. (2564). ฟัทละลายไจรสามารถนำมาใช้ใน
ภาวะการณCOVID-19 ระบาด ได้จริงหรือ. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
กรุงเทพฯ: สืบค้น 12 สิงหาคม 2564, จาก
<https://pharmacy.mahidol.ac.th/knowledge/files/0484.pdf>
- ธนโชติ ธรรมชาติ. ฟัทละลายไจร. หน่วยวิเคราะห์วิจัยพฤกษเคมีศูนย์ปฏิบัติการวิจัยและเรือนปลูกพืช
ทดลองมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. นครปฐม:
สืบค้น 12 สิงหาคม 2564, จาก <http://eto.ku.ac.th>>herb_gar
ฟัทละลายไจร – มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วีณา นกุลการ, ผศ.ดร. สมุนไพรแก้ไอ. ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล:
สืบค้น 12 สิงหาคม 2564 จาก
<https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/186/>
- สุภาภรณ์ ปิติพร, ภญ.ดร. (2548). มะขามป้อม สมุนไพรที่ไม่ควรมองข้าม. นิตยสารหมอชาวบ้าน
เล่มที่:309. กรุงเทพฯ: สืบค้น 12 สิงหาคม 2564, จาก
<https://www.doctor.or.th/article/detail/1901>
- ชิงชี สรรพคุณและประโยชน์
สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก
<https://medthai.com>
- ชิงชี สรรพคุณและงานวิจัย
สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก
<https://www.disthai.com>
- ย่านางอาหารที่เป็นยา
สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก
<https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/knowledge/article/34>

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ย่านางสุดยอดอาหารและยา

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

https://stri.cmu.ac.th/article_detail.php?id=34

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. คนทา. ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย:

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

<https://apps.phar.ubu.ac.th/phargarden/main.php?action=viewpage&pid=312>

ประโยชน์ของต้นคนทา

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

<https://medthai.com>

สถาบันอุทยานธรรมชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล. ย่านาง & เค้ายายม่อม.

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

<https://sr.mahidol.ac.th/hbe03/>

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. เค้ายายม่อม. ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย:

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

<https://apps.phar.ubu.ac.th/phargarden/main.php?action=viewpage&pid=57>

มะเดื่อชุมพรสรรพคุณ:

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

<https://medthai.com>

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. มะเดื่อชุมพร. ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย:

สืบค้น 10 กันยายน 2564, จาก

<https://apps.phar.ubu.ac.th/thaicrudedrug/main.php?action=viewpage&pid=190>

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. ฟ้าทะลายโจร. ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย:

สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก

<http://www.thaicrudedrug.com/main.php?action=viewpage&pid=97>

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. กระชาย. ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย:

สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก

<https://apps.phar.ubu.ac.th/thaicrudedrug/main.php?action=viewpage&pid=3>

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. มะขามป้อม. ฐานข้อมูลเครื่องยาไทย:

สืบค้น 1 พฤษภาคม 2564, จาก

<https://apps.phar.ubu.ac.th/thaicrudedrug/main.php?action=viewpage&pid=101>

Andrographis paniculata (Burm. f.) Wall. ex Nees: An Updated Review of Phytochemistry, Antimicrobial Pharmacology, and Clinical Safety and Efficacy Sanower Hossain et al. Life (Basel). 2021. From www.pubmed.ncbi.nlm.gov

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

Overview of pharmacological activities of *Andrographis paniculata* and its major compound andrographolide. Yan Dai, Shao-Ru Chen, Ling Chai, Jing Zhao, Yitao Wang, Ying Wang. *Critical reviews in food science and nutrition* 59 (sup1), S17-S29, 2019. From www.hindawi.com

Chemical composition and biological activity of essential oil of *Kaempferia galanga*: a review. Sunita Munda, Pompy Saikia, Mohan Lal *Journal of Essential Oil Research* 30 (5), 303-308, 2018: From https://scholar.google.co.th/scholar?q=kaempferia+research&hl=th&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart#d=gs_qabs&t=1656580236733&u=%2

Phyllanthus emblica: A comprehensive review of its therapeutic benefits Bashir Ahmad, Nabia Hafeez, Abdur Rauf, Shumaila Bashir, Huang Linfang, Mujeeb-ur Rehman, Mohammad S Mubarak, Md Sahab Uddin, Saud Bawazeer, Mohammad Ali Shariati, Maria Daglia, Chunpeng Wan, Kannan RR Rengasamy. *South African Journal of Botany* 138, 278-310, 2021: From <http://www.sciencedirect.com>

Therapeutic potential of *Phyllanthus emblica* (amla): the ayurvedic wonder S Mirunalini, M Krishnaveni. *Journal of basic and clinical physiology and pharmacology* 21 (1), 93-105, 2010: https://scholar.google.co.th/scholar?q=phyllanthus+emblica+research&hl=th&as_sdt=0&as_vi=1&oi=scholart#d=gs_qabs&t=1656582644637&u=%23p%3Dm6YAYOfyvnmJ